

Økologi-satsing i Norge

Foregangsfylke økologisk frukt og bær

Frøydis Linden, 21. april 2015

Fylkesmannen i Hordaland og Sogn og Fjordane

Økologiske foregangsfylker

- [Foregangsfylke økologisk frukt og bær](#)
Prosjektet startet 2010 i to fruktfylker: Sogn og Fjordane og Hordaland.
- [Aktørkart](#)
- **Mål:** Nå Stortingets målsetning om 15% produksjon og forbruk av økologiske varer innen 2020.
- 1 av 6 [foregangsfylker](#) innen produksjon og forbruk.

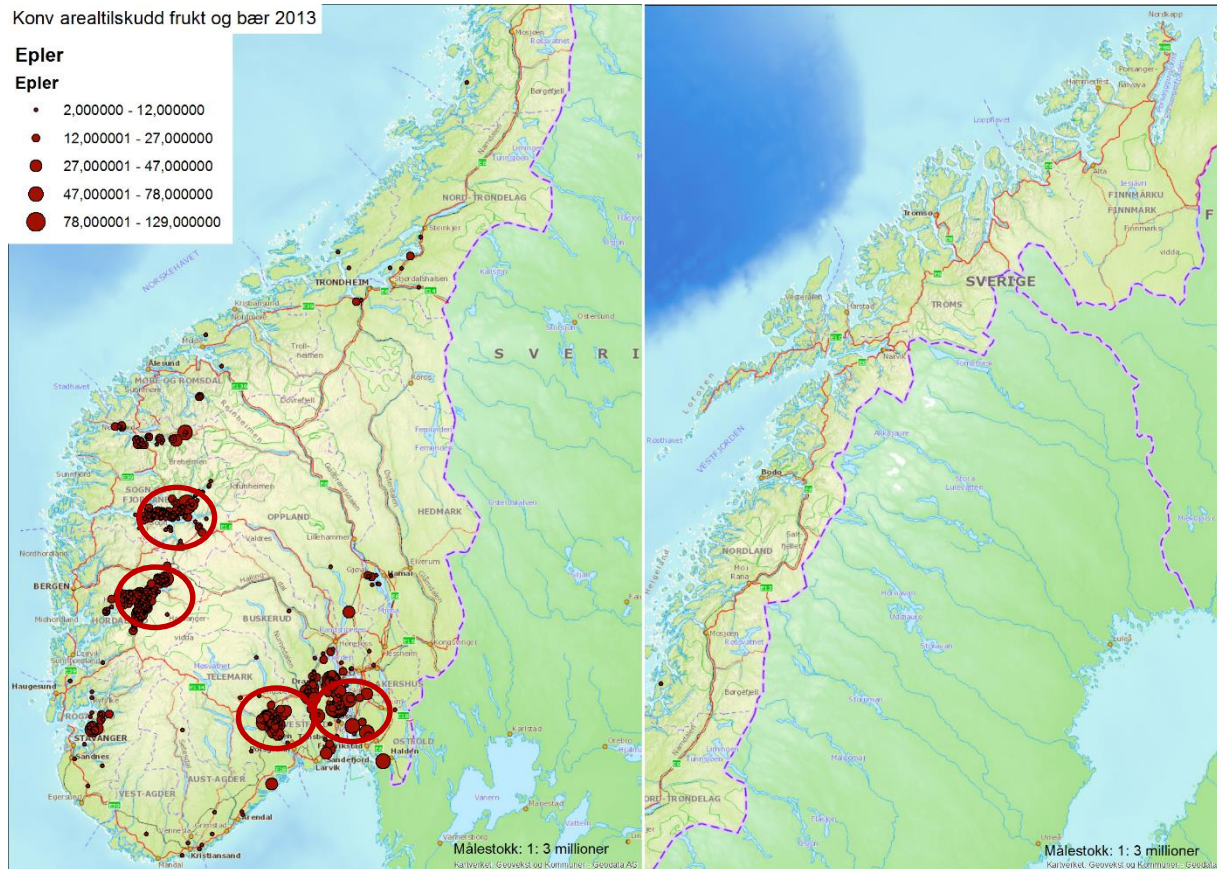

Eple - produksjon i Norge - økoeple

Konv arealtilskudd frukt og bær 2013

Epler

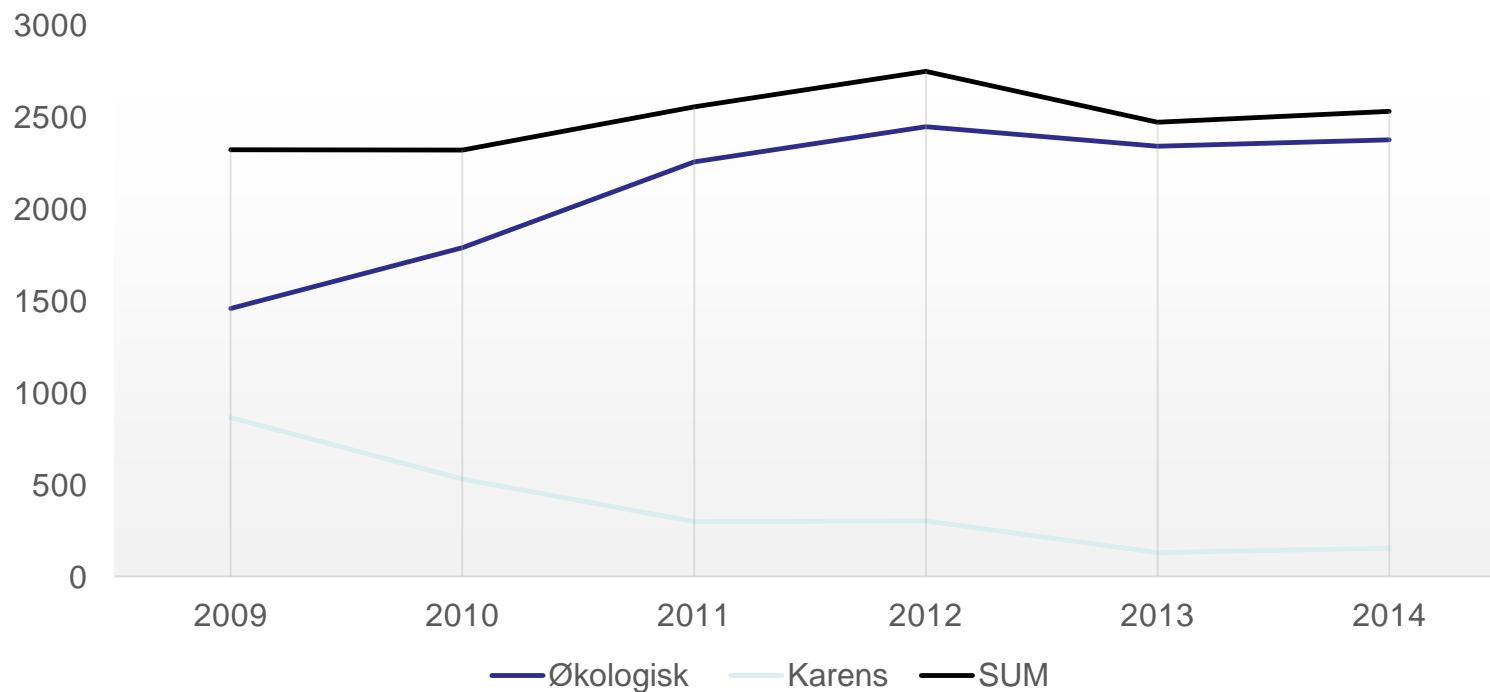
- 2,000000 - 12,000000
- 12,000001 - 27,000000
- 27,000001 - 47,000000
- 47,000001 - 78,000000
- 78,000001 - 129,000000

253 ha økologisk frukt og bær areal i 2014

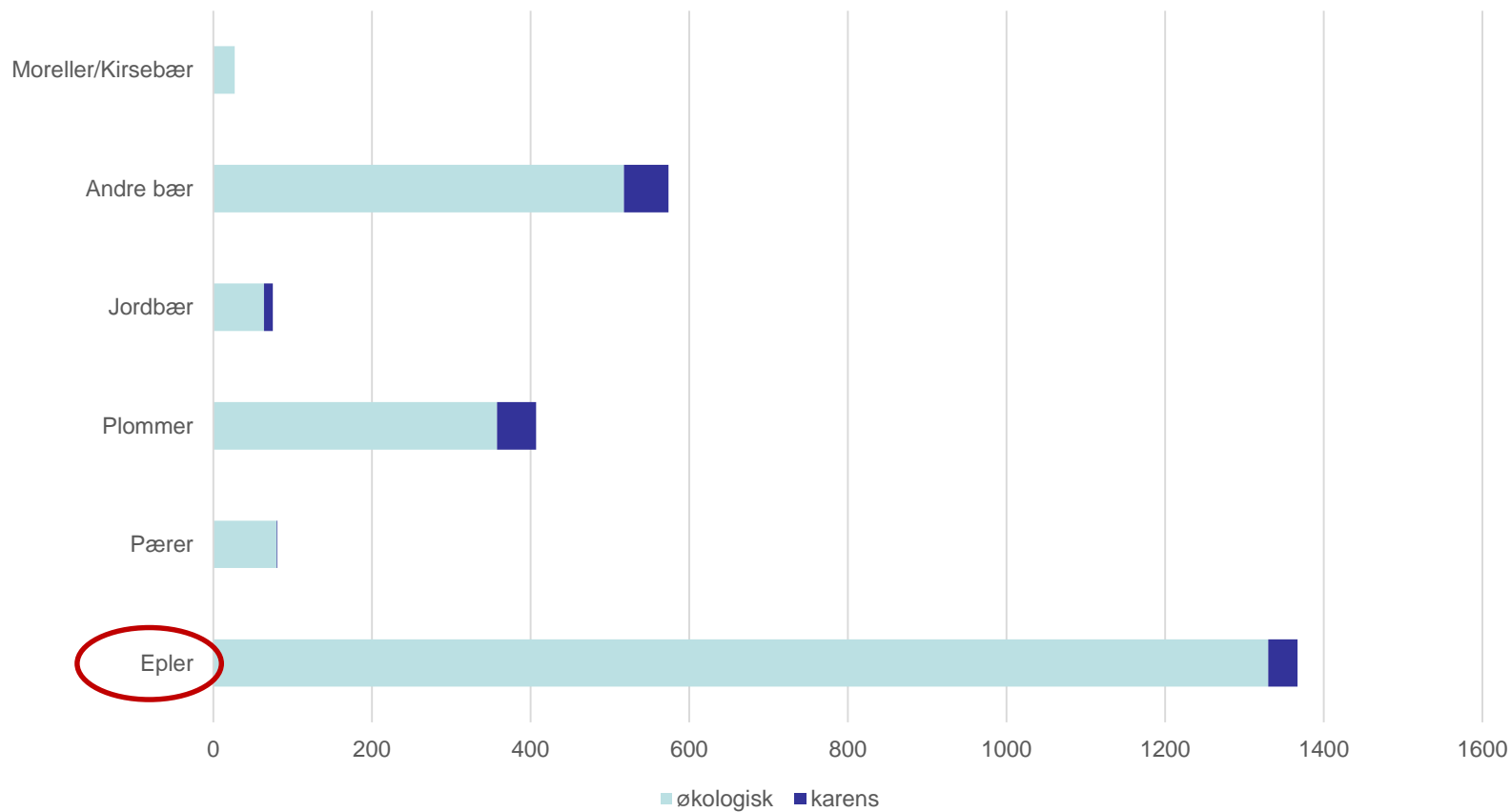
Totalareal (daa) av økologisk og karensareal med frukt og bær i Noreg i perioden 2009-14

137 ha økologiske epler i 2014

Areal (daa) per kultur i 2014

Areal (daa) per kultur for hele landet i 2014 og hvor mye areal vi må ha i framtida for å nå 15%-målet:

	Konv + øko	Øko + karensare al	Arealauke (daa) av økologisk areal for å nå 15%	Diff. i areal (daa) for å nå 15%-målet
Kultur	2014	2014	2020	år ?
Moreller	2037	27	310	283
Eple	13578	1367	2040	673
Pærer	593	81	90	9
Plommer	4278	407	640	233
Jordbær	16846	75	2530	2455
Andre bær	6682	574	1000	426
Andre fruktartar	68	0	10	10
Sum heile landet	44082	2531	6620	4089

Volum - Fruktlagrene

De største i ulike regioner:

Sogn og Fjordane: *Sognefrukt og
Innvik fruktlager*

Hardanger: *Fjordfrukt og
Ullensvang Fruktlager*

Telemark: *Telefrukt*

Østlandet: *Lier fellepakkeri*

+ 5 mindre

Fruktlagerstatistikk

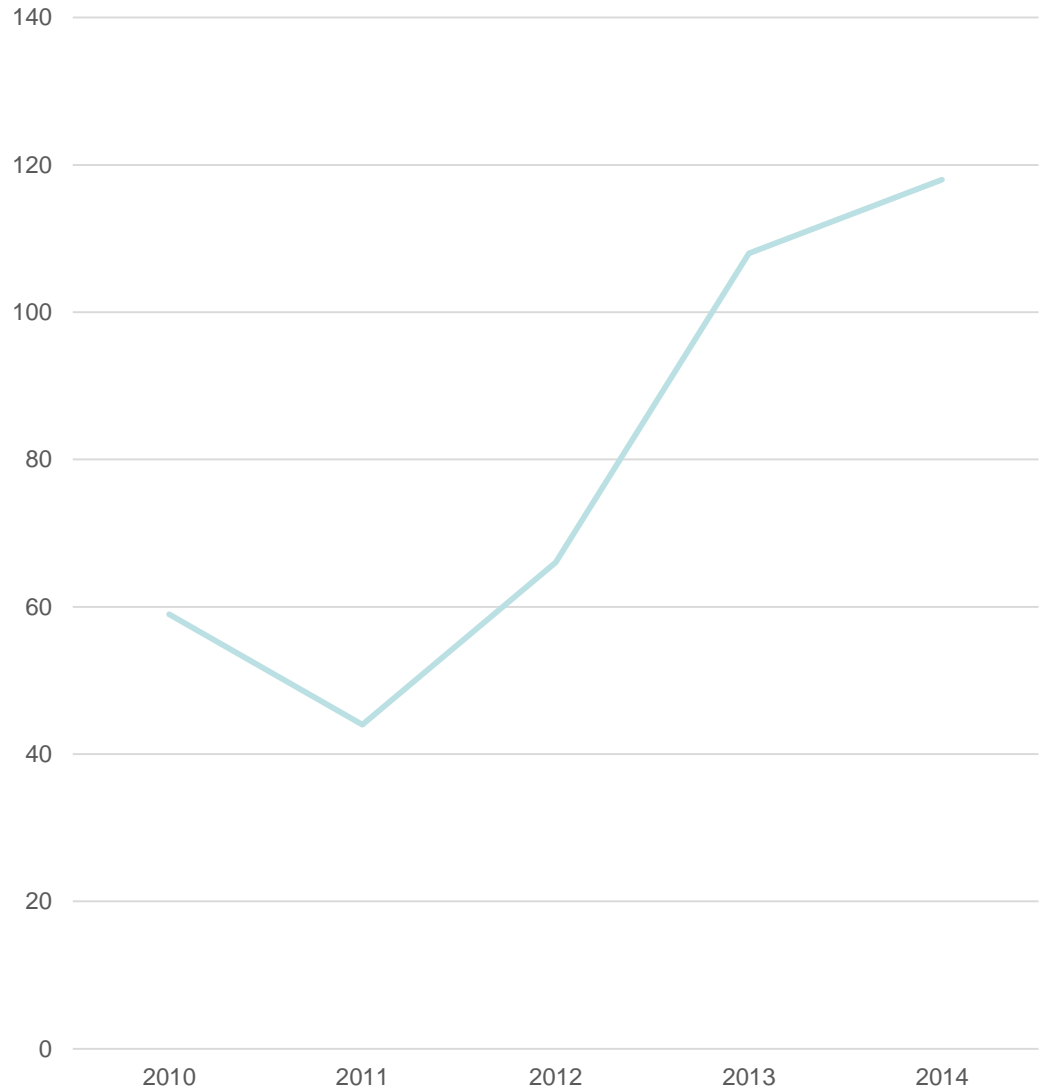
Knyttet til grossistene Bama og
Coop. Omsetningsøkning: 47%

Økologiske eple: kl. 1 i 2014:
118 tonn

Hovedgrossist solgte 56 tonn
norske økologiske epler i 2014 –
ønsker 275 tonn i 2020.

1,6 % av epleomsetn. økologisk

Auke i økologiske epler omsett gjennom grossistar
i perioden 2010-2014

Kort om norsk økologisk epleproduksjon

Agronomisk

Hovedsorter: Aroma og Discovery
(litt Rubinstep)

500 – 1500 tonn/daa økologisk.

Kl. 1: 85% av øko-
epleproduksjonen

Tettplanting + tradisjonell

Mangler trær - startet import.

Bratt + mange små dyrkere på
Vestlandet

Markedssituasjonen

Øko-eple: 14,20-18,40 NOK for 4-6 pakk til produsent. Ca 4 NOK over konv. pris

Kun 4-6 pakk blir solgt som økologiske – kun merpris for dette

Tollvern i perioden 1. aug – 1. des
Ikkje behov ULO-lagring (?)

Plommer også en økende produksjon – gode priser: 31 kr/kg til produsent + 6-8 NOK merpris for øko.

Ingen øko-eksport – stor import

Tilskudd

Investeringstilskudd – inntil 50% for
øko-etablering
(strenger/stolper++, vanning, trær)

Arealtilskudd økologisk (1000 NOK
per daa, fom år 2 i karens)

2015: Ønsker tilskudd til volum i
årets jordbruksforhandlinger (2 kr/
kg for kl 1. prod).

Motivasjon - økofrukt

Strategimøter for økt produksjon med representanter fra hele kjeden

Produksjonsmål fra grossister

Prognosesystem – eget program

Klyngesatsing og kollegamøter (markvandring, studieturer, hospitering, fagdager, fadder). Rådgiverdrevet

Integrering av øko-info på konv. møter og plantevernplan

Nett-info + økohjørne i nyhetsbrev

*Forsknings-og utviklingsprosjekt

Økonomi:

Avling, kvalitet, arbeid i tettplanting – øko og konv (NILF, Haukås)

Prognose fram i tid for å lette pakking, logistikk, sal/marknadsføring (Fjordsfrukt, Klienten)

Næring/ugras:

Tiltak ugras og effekt på næring (Bioforsk, Vangdal)

Presisjongjødsling – dryppgjødsling (Bioforsk, Vangdal)

Kompost som tiltak jordtrøttleik (Njøs Næringsutvikling)

Plantevern:

Kompost som tiltak mot raud rotråte, bringebær

*Lus/sugar – direkte tiltak – øko og konv (Bjørn Arild/Bioforsk)

*Sugar – biologisk kontroll med nebbteger(Bjørn Arild/Bioforsk)

*FriskeTre – årsaker til smitte av fleire sjukdommar – øko og konv (Bioforsk, Børve)

*Plommekvalitet og lagring (trur det framleis går) – ulike fysiske tiltak samanlikna med andre tiltak – øko og konv (Bioforsk, Børve/Vangdal)

*SmartFruit – nytt prosjekt IP (Gartnerhallen, NILF, Bioforsk; Heiberg)

Utfordringer

Vanskelig å motivere yngre dyrkere til å legge om til økologisk

Vet lite om økonomi og merarbeid pga få tettplantinger – resultat klart 2017

Lite problem m insekter (viklere på østlandet, lus på ungtrær)

Ugressproblem i bratte bruk

Lite merpris ifht til risiko i produksjonen - påstand

Liten del av avlingen omsatt som økologisk (kun 4-8 pakk)

Gode priser for jus (2-7/kg) gir lite motivasjon til å satse på konsum

Takk for invitasjonen!

Frøydis Lindén

fmhofli@fylkesmannen.no

Gunnhild Jaastad

fmhogja@fylkesmannen.no